

دوفصلنامه بین المللی تحقیقات حقوق قضایی

License Number: ۸۶۲۲۷ Article Number: ۷۲۳۰۱۰۰۲ ISSN-P: ۲۷۱۷-۱۱۳۲

جایگاه موازین بهداشتی بین المللی در سازمان تجارت جهانی

(تاریخ دریافت ۱۴۰۰/۰۵/۱۵، تاریخ تصویب ۱۴۰۰/۱۲/۱۲)

آسیه خاتون علی پور^۱

کارشناسی ارشد حقوق

سمیه سادات میری لواسانی

استادیار دانشکده حقوق، دانشگاه پیام نور تهران

زهرا ضیافتی صباغ

استادیار دانشکده حقوق، دانشگاه پیام نور تهران

چکیده

سلامت و بهداشت یکی از عنصرهای اولیه برای انسان، حیوان و گیاه و در حقیقت محیط زیست و چرخه ی زندگی می باشد. سازمان تجارت جهانی به عنوان یکی از سازمان هایی که فعالیت های آن گسترش پیدا کرده است به نوبه ی خود اقداماتی در این زمینه اتخاذ کرده است اما این که موازین بهداشتی بین المللی مانند ماده ۵۵ منشور ملل متحد، بند ۱ ماده ۲۵ اعلامیه جهانی حقوق بشر، ماده ۱۲ میثاق بین الملل حقوق اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، میثاق حقوق مدنی و سیاسی و به طور کلی قواعدی که به عنوان سلامت و بهداشت پذیرفته شده اند مانند موازین بهداشتی در سازمان بهداشت جهانی و... چه جایگاهی در سازمان تجارت جهانی دارند جای تأمل دارد و بسیار مهم می باشد. تحقیق حاضر به شناخت میزان تأثیر پذیری مقررات سازمان تجارت جهانی از قواعد مورد قبول در زمینه سلامت و بهداشت در سطح بین المللی می پردازد و در عین حال به مقابله با کلیه عوامل ناقض بهداشت و سلامت و رفع مشکلات آن ها از طریق شناخت جایگاه موازین بهداشتی بین المللی در سازمان تجارت جهانی می پردازد. چگونگی روش تحقیق در این

^۱ نویسنده مسئول a.alipour.law@gmail.com

پژوهش به صورت تحلیلی- توصیفی و در اصل نظری بوده است عمده روش به کار برده شده هم مبتنی بر اسناد کتابخانه ای (کتب، مقالات، پایان نامه ها، منابع اینترنتی و...) و ابزار مورد استفاده در گردآوری مطالب به صورت فیش برداری بوده است. نتایج حاصل از تحقیق نشان می دهد که سازمان تجارت جهانی به مسئله بهداشت و سلامت و یا موازین بهداشتی بسیار اهمیت داده است، در برخی موافقت نامه های آن از جمله موافقت نامه اقدامات بهداشتی و بهداشت گیاهی شاهد این اهمیت می باشیم.

واژگان کلیدی: سازمان تجارت جهانی، موازین بهداشتی بین المللی، بهداشت گیاهی، سازمان بهداشت جهانی

مقدمه

سازمان جهانی تجارت که جایگزین موافقت نامه عمومی تعرفه و تجارت یعنی همان گات شد در سال ۱۹۹۵ به صورت جدی با ابعاد گسترده تر از نظام گات شروع به کار کرد، به طوری که بیشتر از ۹۵ درصد تجارت خدمات و کالاهای مورد مبادله در میان کشورهای مختلف جهان قواعد و مقررات این سازمان بر آن ها حکم فرما است. این سازمان دارای موافقت نامه های مهمی بوده و امروزه با آزاد سازی تجارت، سازمان تجارت جهانی نقش پررنگی دردل جوامع و سرتاسر جهان پیدا کرده است، بنابراین بررسی مسائل و قوانین تجاری از حیطة بین المللی به خصوص در زمینه موازین بهداشتی بین المللی از منظر این سازمان، این که تا چه میزان سازمان تجارت جهانی به مسائل بهداشتی پرداخته است و این مسائل چه جایگاهی در سازمان تجارت جهانی دارند مهم به نظر می آید. در این سازمان موافقت نامه های زیادی به بهداشت و سلامت عمومی پرداخته است، در این میان شاید بتوان گفت مهم ترین موافقت نامه سازمان تجارت جهانی در زمینه بهداشت بین المللی موافقت نامه اقدامات بهداشتی و بهداشت نباتی یا SPS می باشد که به دلیل اینکه دارای الزامات دقیقی بوده و در متن خود سازمان تجارت جهانی آمده است بسیار مهم بوده و جلو